

AHMAD IBRAHIM

Sahsiah, Pemikiran & Sumbangan Ilmiah

Penyunting
SITI SHAMSIAH BINTI MD SUPI

Kata Pengantar oleh
Tun Ahmad Fairuz bin Sheikh Abdul Halim
dan
Tun Ahmad Sarji bin Abdul Hamid

PENERBIT
KIM

AHMAD IBRAHIM

Sahsiah, Pemikiran & Sumbangan Ilmiah

Penyunting
SITI SHAMSIAH BINTI MD SUPI

Kata Pengantar oleh
Tun Ahmad Fairuz bin Sheikh Abdul Halim
dan
Tun Ahmad Sarji bin Abdul Hamid

PO 23187

INTERNATIONAL ISLAMIC UNIVERSITY MALAYSIA	
LIBRARY	
Item ID: 11106382933	Date: 21/7/2020
Perpustakaan Negara Malaysia	Location: IKIM
Author: Ahmad Ibrahim, Siti Shamsiah Md Supi	Price: Penyunting
W.D.O. No.: -	Staff Initial: WIF

ISBN 978-983-2718-73-4(hardback)

1. Ahmad Mohamed Ibrahim, Tan Sri Datuk Prof., 1916-1999.
  2. Lawyers--Malaysia--Biography.
  3. Educators--Malaysia--Biography.
  4. Government publications--Malaysia.
- I. Siti Shamsiah Md Supi
923.4595

Cetakan pertama 2020

© Institut Kefahaman Islam Malaysia (IKIM)

Hak cipta terpelihara, tiada mana-mana bahagian daripada buku ini yang boleh diterbitkan semula, disimpan untuk pengeluaran atau ditukar kepada sebarang bentuk dengan apa cara sekalipun tanpa izin bertulis daripada penerbit.

Jenis Font : Baskerville

Saiz Font : 12pt

Reka bentuk kulit dan reka letak:

Percetakan Mesbah Sdn. Bhd.

Penerbit IKIM/IKIM Press

No. 2, Laggak Tunku off Jalan Tuanku Abdul Halim

50480 Kuala Lumpur, MALAYSIA

Tel: 03-6204 6200 / 6204 6250

Faks: 03-6204 6252

Dicetak di Malaysia oleh:

Percetakan Mesbah Sdn. Bhd.

No. 11, Jalan Tun Perak 6,

Taman Tun Perak, 43200 Cheras

Selangor Darul Ehsan.

KANDUNGAN

Kandungan	v
Kata Pengantar I	ix
Kata Pengantar II	xvii
Prakata	xix
Senarai Penyumbang	xxv
Senarai Singkatan	xxvii
Senarai Kes	xxxix
Senarai Statut	xxxvii
Pengenalan	1
Bahagian 1: Sahsiah dan Kehidupan	21
1 The Personal Side of Professor Ahmad Ibrahim <i>Mohamed Sidek Ahmad</i>	23
2. Jasa Baik Ahmad Ibrahim dalam Kenangan <i>Syed Agil Syed Hassan Barakbah</i>	33
3. Keistimewaan Peribadi Profesor Ahmad Ibrahim <i>Mohd Kamal Hassan</i>	57
4. Pengalaman Peribadi Seorang Murid <i>Siti Zalikhah Hj. Mohd Noor</i>	61
5. Catatan <i>Mu'asharah</i> Peribadi dengan Profesor Ahmad Ibrahim <i>Zainudin Jaffar</i>	75

Bahagian 2: Pemikiran dan Sumbangan Ilmiah	97
6. Pemikiran Ahmad Ibrahim dalam Undang-undang Awam: Satu Tinjauan <i>Abdul Aziz Bari</i>	99
7. An Unending Obsession: A National Tragedy <i>Salleh Buang</i>	121
8. Undang-undang Murtad: Satu Kupasan <i>Mohamed Azam Mohamed Adil</i>	139
9. Isu Riddah: Satu Analisis Lanjutan <i>Mohd Hisyam Mohd Kamal</i>	163
10. Modernising Shariah Law: Comparing the Work of Ahmad Ibrahim and 'Abdur Razzaq al-Sanhuri <i>Zainudin Jaffar</i>	205
11. Pemikiran Profesor Ahmad Ibrahim dalam Undang-undang Keluarga <i>Zaleha Kamaruddin</i>	225
12. Isu-isu Berkaitan Penguatkuasaan Jenayah Syariah <i>Shamrahayu A. Aziz</i>	247
13. Undang-undang Jenayah Islam di Malaysia: Satu Ulasan <i>Rafeah Saidon</i>	263

14. Pemantapan Acara Sivil dan Jenayah di Mahkamah Syariah <i>Abd. Hamid Abd Murad</i>	289
15. The Contribution of Ahmad Ibrahim in Islamic Banking and Finance <i>Nik Norzrul Thani Nik Hassan Thani</i> <i>Aida Othman</i> <i>Megat Hizaini Hassan</i>	307
16. Sumbangan Profesor Ahmad Ibrahim dalam Takaful <i>Mohd Fadzli Yusof</i>	331
17. Isu-isu Perundangan Wakaf di Malaysia <i>Siti Mashitoh Mahamood</i>	351
18. Professor Ahmad Ibrahim: The Forgotten Activist <i>Syed Muhd Khairudin Aljunied</i>	387
19. Professor Ahmad Ibrahim: The Unlikely Feminist <i>Mehrun Siraj</i>	411
20. The Lina Joy Federal Court's Decision <i>Pawancheek Marican</i>	431
21. The Commercial Law of Malaysia Revisited: Issues and Problem <i>Baharuddeen Abu Bakar</i>	463
Bibliografi	491
Indeks	511

11

PEMIKIRAN PROFESSOR AHMAD IBRAHIM DALAM UNDANG-UNDANG KELUARGA

Zaleha Kamaruddin

Pendahuluan

Al-marhum Profesor Ahmad Ibrahim dan undang-undang keluarga adalah entiti-entiti yang tidak boleh dipisahkan. Beliau telah banyak menghasilkan tulisan dalam bidang ini dan telah menerajui banyak pembaharuan dan transformasi yang memantapkan lagi institusi kekeluargaan di Malaysia melalui mekanisme undang-undang.

Pembaharuan dalam pendekatan yang dibuat oleh beliau adalah berdasarkan tindak balas yang tepat kepada cabaran-cabaran baharu yang dihadapi oleh institusi kekeluargaan dalam era tersebut, di samping bertindak secara proaktif dalam merangka dan memperkemaskan undang-undang berkenaan melalui Jawatankuasa Teknikal Undang-undang Syarak dan Civil yang telah diterajui beliau pada tahun 1980-an sehingga akhir hayatnya iaitu pada 18 April 1999 (bersamaan 1 Muharam 1420).

Artikel ini merupakan satu usaha menjejaki kesemua karya beliau yang penting, yang diterbitkan dalam bentuk makalah mengenai undang-undang keluarga sejak tahun 1948 sehinggalah penulisannya yang terakhir pada tahun 1999. Memandangkan jumlah penulisan beliau yang begitu banyak (lebih kurang 200 buah makalah yang kebanyakannya dalam Bahasa Inggeris) tetapi disebabkan ruang masa yang terhad, artikel ini hanya

SENARAI PENYUMBANG

1. Abd. Hamid Abd Murad
2. Abdul Aziz Bari
3. Aida Othman
4. Baharuddeen Abu Bakar
5. Megat Hizaini Hassan
6. Mehrun Siraj
7. Mohamed Azam Mohamed Adil
8. Mohamed Sidek Ahmad
9. Mohd Fadzli Yusof
10. Mohd Hisyam Mohd Kamal
11. Mohd Kamal Hassan
12. Nik Norzrul Thani Nik Hassan Thani
13. Pawancheek Marican
14. Rafeah Saidon
15. Salleh Buang
16. Shamrahayu A. Aziz
17. Siti Mashitoh Mahamood
18. Siti Zalikah Hj. Mohd Noor
19. Syed Agil Syed Hassan Barakbah
20. Syed Muhd Khairudin Aljunied
21. Zaleha Kamaruddin
22. Zainudin Jaffar

AHMAD IBRAHIM

Sahsiah, Pemikiran & Sumbangan Ilmiah

Karya yang mengandungi 21 bab ini dianggap sempurna dalam mengisahkan kehidupan al-marhum Profesor Ahmad bin Mohamad Ibrahim yang berkredibiliti, prolifik dan hebat dalam dunia perundangan Islam di Malaysia. Karya ini turut mengisahkan latar belakang; siasah yang istimewa; dan pemikiran serta sumbangan hebat al-marhum dalam dunia perundangan Islam. Sumbangan ilmiah al-marhum telah dibincangkan dari pelbagai sudut, iaitu perbandingan pemikiran; kewangan dan perbankan; takaful; undang-undang murtad; undang-undang keluarga; undang-undang komersial; undang-undang jenayah syariah; dan wakaf. Rangkuman hasil tulisan kalangan mereka yang amat mengenali keperibadian dan mengagumi pemikiran al-marhum termasuk anak beliau sendiri, bekas-bekas pelajar serta rakan-rakan seperjuangan turut dimuatkan. Maka, tidak keterlaluan untuk menganggap karya ini adalah rakaman dedikasi, ingatan dan penghormatan yang hebat terhadap al-marhum.

<p>PENERBIT </p>	<p>ISBN 978-983-2718-73-4</p> <p>9 789832 718734</p>	<p>0008 2020 12000</p>
<p><small>INSTITUT KEFAHAMAN ISLAM MALAYSIA (IKIM) Institute Of Islamic Understanding Malaysia (234432-1) 2, Lorong Tunku, Off Jalan Tuanku Abdul Halim, 50480 Kuala Lumpur Tel : 03-6204 6200 Fax : 03-6204 6240 http://www.ikim.gov.my</small></p>	<p>© Hak cipta Institut Kefahaman Islam Malaysia (IKIM)</p>	